

det vilde være, hvis det skulde svare til Tilskuddet paa Landet og hele det Tilskud, der gives til Husmandsbrug, skulde opfattes som et Tilskud til Byggeri alene. Men det skal det naturligvis ikke, saa paa dette Punkt føler jeg mig fuldkommen forvissat om, at jeg er paa den rigtige Side, og den højtærede Landbrugsminister, som ganske sikkert ikke er halsstarrig, men naturligvis en lille Smule ensidig, afgjort paa den forkerte Side. Den højtærede Landbrugsminister hævdede, at man ikke i tidligere Tid havde givet Tilskud til Husmandsbrugene. Jeg vil hævde, at man kommer Sandheden nærmere, naar man siger, at man altid har givet Tilskud i Kraft af den lave Rente, de paagældende har betalt, sammenlignet med den Rente, Staten maatte betale, jeg vil slet ikke tale om den Rente, de maatte have betalt, hvis de selv skulde have skaffet Pengene. Ogsaa paa dette Punkt maa jeg hævde, at den højtærede Minister er paa den forkerte Side. Endelig siger den højtærede Minister, at jeg dog vil erkende, at der ikke bliver mere Jord i dette Land, fordi man opretter Husmandsbrug, og det er glædeligt, at jeg kan erkende, at den højtærede Landbrugsminister har Ret deri. Hvad er det da, der sker, naar man opretter Husmandsbrug? Der sker noget, hvoraf man venter sig, at det kan give Beskæftigelse til flere Mennesker, og hvorfor? Fordi man gaar bort fra den mere landbrugs-mæssige Produktion over til den mere industrielle. Den højtærede Minister medvirker altsaa i det givne Tilfælde i Virkeligheden til at skabe Industri — og det har jeg paa ingen mulig Maade det allermindste imod; men det er faktisk det, han gør —, han giver Hjælp til Skabelsen af denne Industri, meget betydelige Midler, og deri finder jeg aldeles ikke noget forkert, men jeg haaber, at den højtærede Minister inden saa meget længe skulde opgive sin Ensidighed og ikke alene give til Industrien paa Landet, men ogsaa, hvor det er nødvendigt, til Industrien i Byerne.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Olufsen): Den højtærede Minister har en egen Maade at komme med historiske Oplysninger paa. Gang paa Gang staar den højtærede Minister her paa Talerstolen og fortæller, at der kun er oprettet et ganske ringe Antal Husmandsbrug efter disse Love, hvorimod langt den største Del af Husmandsbrugene herhjemme er oprettet ved det frie Initiativ. Den højtærede Minister burde vide og ved maaske ogsaa, at langt den største Del af Husmandsbrugene her-

hjemme er oprettet ved Udskiftningen; en stor Del af de øvrige er udlagt, fordi de store Herregaarde har faaet Lov at nedlægge Bøndergaarde og derfor har skullet oprette Pligthuse, og en hel Del kunde ikke være blevet oprettet, hvis man ikke fra Rigsdagens Side havde stillet ret store Fordele i Udsigt, Statsgaranti for Kreditforeningsobligationer og en hel Del andet. Naar man taler om, at der fra Statens Side ikke er gjort noget for Oprettelsen af andre Husmandsbrug, er det i allerhøjeste Grad en historisk Unøjagtighed.

Maa jeg henvende mig ganske kort til de forskellige Talere. Jeg kan ikke absolut takke for den Modtagelse, vort Lovforslag har faaet. En Undtagelse danner dog her Ordføreren for det radikale Parti, det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, der sluttede sig til det ene af Lovforslagene. Ganske vist var der enkelte Punkter deri, han mente ikke var rigtige, men i Helheden sluttede han sig til det, og derfor skal han selvfølgelig have Tak. Derimod var det en ret skarp Kritik, han fremsatte overfor det andet Lovforslag. Han brugte den højtærede Landbrugsministers Ord: at dette Lovforslag var overflødigt. Jeg er ikke helt sikker paa, at den ærede Ordfører har Ret. Forholdet er nemlig det, at det, som var den væsentligste Fordel ved Statshusmandsloven af 22. Juni, var, at man sagde til de unge: her ligger Jorden, her ligger Bygningerne, og saa faar I alt, hvad det koster at opføre dem, I møder kun med den Kapital, der er nødvendig for at gaa ind med Besætning og Avlsredskaber. Den højtærede Minister har endnu ikke opfattet dette — jeg ved ikke, om det skyldes Mangel paa Opfattelsesevne. Det samme er Tilfældet med den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti. Stadig taler de om den Tiendedel, de vedkommende selv skal være i Besiddelse af. Men denne Tiendedel er for den gamle Husmandslov akkurat den samme som for vort Lovforslag. Vi stiller de samme Krav og yder de samme Fordele til Nybyggerne, der er ingen Forskel. Det var den væsentligste Fordel, den gamle Lov havde. Det gik man bort fra i 1918 eller 1919. Jeg har stadig talt derimod, fordi jeg mente, at Loven derved kom til at virke paa andre Samfundsklasser, end der egentlig var tilsigtet, og det lod den ærede Ordfører for det radikale Parti ogsaa skinne igennem i Dag, idet han sagde, at han ikke havde noget imod, at det var Gaardmandsbørn, der kom til. Hvis det bliver nødvendigt, og hvis Samfundet en Gang i Tiden har tilstrækkelige Midler dertil, skal jeg ikke have